

საქართველოს რეგიონული
ბანკითაჩიზისა და ინფრასტრუქტურის
სამინისტრო

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით საპროექტო წინადადებების შერჩევა სახელმძღვანელო მუნიციპალიტეტებისათვის

2019

1. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით პროექტების შერჩევის პრინციპები

წინამდებარე სახელმძღვანელო წარმოადგენს ინსტრუქციას მუნიციპალიტეტებისათვის, რომლითაც განსაზღვრულია სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებებში პროექტების შერჩევის პროცედურები, რომელთა განხორციელებას და დაცვას უზრუნველყოფენ შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ორგანოები.

სახელმძღვანელოს შედგენისას საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო ეყრდნობოდა საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ (შემდგომში - კანონი) XI თავში 2015 წელს შესულ ცვლილებებს და „საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილებას. პროგრამის შემუშავებისას გათვალისწინებულ იქნა 2007-2016 წლებში სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის განხორციელების როგორც პოზიტიური, ისე ნეგატიური ასპექტები და 2015-2018 წლებში პოლონეთის სოლიდარობის ფონდის მხარდაჭერით თანამონაწილეობითი ბიუჯეტირების ცალკეულ მუნიციპალიტეტებში პილოტირების გამოცდილება.

2019 წლიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით პროექტების შერჩევის პროცესი ეფუძნება შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

გადაწყვეტილების მიღება მოსახლეობის მიერ

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით პროექტების შერჩევა ეფუძნება მოსახლეობის მიერ გადაწყვეტილების მიღების პრინციპს, რისთვისაც დასახლებებში იმართება საერთო კრებების სხდომები ან იმართება მოსახლეობასთან კონსულტაციები, სადაც მოქალაქეები თავად იღებენ გადაწყვეტილებას განსახორციელებელი პროექტის შერჩევის თაობაზე.

„საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების მიხედვით, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მუნიციპალიტეტის მერი ერთეულად მხოლოდ ისეთ განსაკუთრებულ შემთხვევაში, როდესაც პროექტების შესარჩევად ჩატარებული კენჭისყრის დროს ორმა ან მეტმა საპროექტო წინადადებამ მიიღო სხვებზე მეტი და თანაბარი რაოდენობის ხმა, საუკეთესო პროექტებიდან რომელიმეს შერჩევის მიზნით, ან პროექტების განსახორციელებლად ადგილობრივი ბიუჯეტიდან თანადაფინანსების საკითხის გადაწყვეტისას.

მუნიციპალიტეტის ორგანოების გადაწყვეტილებები უნდა ითვალისწინებდეს დასახლებების საერთო კრებებზე მიღებულ გადაწყვეტილებებს და ეფუძნებოდეს მოსახლეობის საჭიროებებსა და ინტერესებს.

მუნიციპალიტეტისა და მოსახლეობის თანამონაწილეობა

ადგილობრივი პრობლემების გადაწყვეტაში მნიშვნელოვანია სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით გამოყოფილი სახელმწიფო სახსრების სინერგია მუნიციპალიტეტის საკუთარ რესურსებთან და შერჩეული პროექტების განხორციელებაში ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ შეტანილ წვლილთან. საამისოდ სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა იძლევა მუნიციპალური ბიუჯეტიდან პროექტების თანადაფინანსების შესაძლებლობას, მაგრამ არაუმეტეს დასახლებისათვის პროგრამით გათვალისწინებული თანხის 100%-სა. ასევე მისასალმებელია, თუ თანადაფინანსების მოპოვება მოხერხდება დონორებისგან/კერძო სექტორიდან, ან თავად მოსახლეობა შეიტანს შრომით თუ სხვა სახის წვლილს განსახორციელებელ სამუშაოებში.

მოსახლეობის აქტიურობის მხარდაჭერა

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებებში პროექტების შერჩევის პროცედურების დასაწყისიდანვე მოქალაქეებს ეძლევათ მუნიციპალიტეტთან თანამშრომლობის შესაძლებლობა, მათ შორის, მუნიციპალიტეტის მერიის მხრიდან ინფორმაციის თავისუფლად მიღების, საპროექტო წინადადებების შემუშავების, წარდგენის, მათ შესახებ ინფორმაციის მოსახლეობაში გავრცელების და გადაწყვეტილების მიღების პროცესის ყველა ეტაპზე ჩართულობის უზრუნველყოფის სახით. მუნიციპალიტეტი ყველა შესაძლო საშუალებით ახდენს პროცესის შესახებ მოსახლეობის ინფორმირებას, საერთო კრებებზე გადაწყვეტილების მიღებისათვის საჭირო პროცედურების ორგანიზებასა და მათი სხდომების ჩატარების მატერიალურ-ტექნიკურ უზრუნველყოფას.

პროცესის გამჭვირვალობა

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებებში განსახორციელებელი პროექტების შერჩევის პროცესი ყველა ეტაპზე უნდა მიმდინარეობდეს გამჭვირვალედ, მის შესახებ ნებისმიერი ინფორმაცია უნდა იყოს საჯარო და ადვილად ხელმისაწვდომი ყველა დაინტერესებული პირისათვის, რისთვისაც მაქსიმალურად უნდა იქნეს გამოყენებული მუნიციპალიტეტის ვებ-საიტზე ინფორმაციის პროაქტიულად გამოქვეყნება და სოციალურ ქსელებში ინფორმაციის გავრცელება. დასახლებების საერთო კრებები, მათზე კენჭისყრისა და შედეგების დათვლის პროცედურები ასევე ღია და საჯარო უნდა იყოს და მათზე შეუფერხებელი დასწრების, დაკვირვებისა და აუდიო-ვიდეო ჩაწერის პირობები უნდა შეექმნას ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს ან ორგანიზაციას.

2. მოსამზადებელი სამუშაოები

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებებში პროექტების შერჩევის პროცედურების დასაწყისიდანვე მუნიციპალიტეტის მერი ქმნის სამუშაო ჯგუფს და ანაწილებს ფუნქციებს სამუშაო ჯგუფის წევრებს შორის.

სამუშაო ჯგუფის სარეკომენდაციო შემადგენლობა და მისი წევრების ფუნქციები შემდეგია:

N	სამუშაო ჯგუფის წევრის თანამდებობა	ფუნქციები
1	მუნიციპალიტეტის მერის მოადგილე	პროცესის საერთო ხელმძღვანელობა, ანგარიშგება მერთან
2	მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე ან მოადგილე	საკრებულოს წევრებთან ურთიერთობა, მათი ინფორმირება და საკრებულოს მაჟორიტარი წევრების ჩართვა პროგრამის განხორციელების პროცესში
3	მუნიციპალიტეტის სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოს თავმჯდომარე	მუნიციპალიტეტის მრჩეველთა საბჭოს წევრებთან ურთიერთობა, მათი ინფორმირება, ადგილობრივი სამოქალაქო სექტორის, ბიზნესისა და საზოგადოების წარმომადგენლების ჩართვა პროგრამის განხორციელების პროცესში
4	ადმინისტრაციული სამსახურის უფროსი	ადმინისტრაციულ ერთეულებში მერის წარმომადგენლებთან ურთიერთობა, მათი ინფორმირება და საერთო კრებების/კონსულტაციების ჩატარების ორგანიზება, მატერიალურ-ტექნიკური მხარდაჭერის ჩათვლით
5	ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსი	საპროექტო წინადადებების წარდგენის პროცესში სამსახურის მიერ მოქალაქეთა კონსულტირება, საჭიროებისას - მერიის მიერ საპროექტო წინადადებების შემუშავება, საპროექტო წინადადებების ნუსხის ფორმირება დასახლებების მიხედვით, შერჩეული საპროექტო წინადადებების განხილვა და მერისათვის წინადადებების მომზადება, საკრებულოში წარსადგენი პროექტების საბოლოო ნუსხის პროექტის მომზადება
6	საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის უფროსი	მუნიციპალიტეტის ვებ-საიტზე ინფორმაციის პროაქტიულად გამოქვეყნება, მოსახლეობის ინფორმირება მუნიციპალიტეტის Facebook-გვერდის, ადგილობრივი ბეჭდური და ელექტრონული მედიის მეშვეობით, მერის წარმომადგენლების მხარდაჭერა საინფორმაციო კამპანიის დასახლებებში წარმართვისათვის
7	საფინანსო-საბიუჯეტო სამსახურის უფროსი	პროცესის წარმართვისათვის საჭირო თანხების მობილიზების წინადადებების მომზადება, საპროექტო წინადადებების მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან თანადაფინანსების საკითხების განხილვა

7	იურიდიული სამსახურის უფროსი	მერის სამართლებრივი აქტების მომზადება, საერთო კრებების ჩატარების პროცესში სამართლებრივი კონსულტაციებით მხარდაჭერა
---	-----------------------------	---

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებებში პროექტების შერჩევის პროცედურების დაწყების შემდეგ რეკომენდებულია სამუშაო ჯგუფი შეიკრიბოს ყოველკვირეულად, საჭიროებისას - უფრო ხშირად. სამუშაო ჯგუფის მოწვევას ახდენს მერი ან პროცესზე პასუხისმგებელი მერის მოადგილე.

სამუშაო ჯგუფის წევრები მსჯელობენ და განსაზღვრავენ მუნიციპალიტეტის დასახლებებში საერთო კრებების სხდომებისა და კონსულტაციების ჩატარების, დასახლებებისათვის საორიენტაციოდ გამოყოფილი თანხების ოდენობების, მათი ეფექტურად გამოყენების გზებისა და სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე განხორციელებასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზე, ახდენენ წინამდებარე სახელმძღვანელოს გაცნობას მერის წარმომადგენლებისათვის, საკრებულოს წევრებისა და საზოგადოებისათვის.

პროცესის დაგეგმვისას და მოსახლეობის ინფორმირებისას სამუშაო ჯგუფის წევრები კონკრეტულ დასახლებებში განსახორციელებლად შესარჩევი პროექტის საორიენტაციო თანხად ითვალისწინებენ „საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურები და კრიტერიუმების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების შესაბამისად, დასახლებისათვის (გარდა მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული ცენტრებისა) გამოყოფილი თანხის გაანგარიშების შემდეგ პრინციპს:

- ა) დასახლებას, რომელშიც მაცხოვრებელთა რაოდენობა შეადგენს არაუმეტეს 200 მაცხოვრებელს გამოეყოფა 5 000 ლარი;
- ბ) დასახლებას, რომელშიც მაცხოვრებელთა რაოდენობა შეადგენს 201-დან 400 მაცხოვრებელს გამოეყოფა 6 000 ლარი;
- გ) დასახლებას, რომელშიც მაცხოვრებელთა რაოდენობა შეადგენს 401-დან 1 000 მაცხოვრებელს გამოეყოფა 8 000 ლარი;
- დ) დასახლებას, რომელშიც მაცხოვრებელთა რაოდენობა აღემატება 1 000 მაცხოვრებელს გამოეყოფა 10 000 ლარი.

„საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების მიხედვით, სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში კონკრეტული დასახლებისთვის გამოყოფილი თანხა არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სხვა დასახლებებში განსახორციელებელი პროექტების დასაფინანსებლად.

3. საერთო კრებების სხდომების და მოსახლეობასთან კონსულტაციების ინიცირება

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის მიზნით დასახლებების საერთო კრებების სხდომებისა და მოსახლეობასთან კონსულტაციების ინიცირება ხდება მუნიციპალიტეტის მერის მიერ. მერის ინიციატივის გამოხატვა ხდება ბრძანების გამოცემით, რომელშიც მიეთითება მუნიციპალიტეტის დასახლებების ჩამონათვალი, სადაც უნდა ჩატარდეს საერთო კრებების სხდომები ან მოსახლეობასთან კონსულტაციები, მათი დღის წესრიგი, თითოეული დასახლებაში განსახორციელებელი პროექტის საორიენტაციო თანხის ოდენობა, პროექტების შერჩევაზე გადაწყვეტილების მიღების ფორმა (საერთო კრების სხდომაზე თუ მოსახლეობასთან კონსულტაციით), თითოეული კრების სხდომის/ კონსულტაციის გამართვის ჩატარების ადგილი და დრო, მოქალაქეებისგან საპროექტო წინადადებების მიღების ბოლო ვადა და პასუხისმგებელი მერიის სამსახური, მოქალაქეების საპროექტო წინადადებების მიღების ადგილების მდებარეობა, სამუშაო საათები, მოსახლეობასთან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის თაობაზე საკონტაქტო მერიის უფლებამოსილი პირების ვინაობა, მათი სატელეფონო ნომრები და ელექტრონული ფოსტის მისამართები (ნიმუში იხ. დანართი 1).

მერის ბრძანება, მისი გამოცემიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში ქვეყნდება პროაქტიულად მუნიციპალიტეტის ვებ-საიტზე, ასევე, გამოეკვრება ამობეჭდილი სახით მერიის ადმინისტრაციულ შენობასა და ყველა დასახლებაში მდებარე საჯარო შენობებსა და მოსახლეობის თავშეყრის ადგილებში, სადაც უნდა ჩატარდეს საერთო კრებების სხდომები ან მოსახლეობასთან კონსულტაციები.

დასახლებებში საერთო კრების მოწვევის თარიღებად შეიძლება განისაზღვროს მერის ბრძანების გამოცემის დღიდან არაუადრეს მე-15 დღე.

მოქალაქეებისგან საპროექტო წინადადებების მიღების ბოლო ვადასა და დასახლების საერთო კრებების სხდომებს/კონსულტაციებს შორის შუალედს მერიის შესაბამისი სამსახური გამოიყენებს მოსახლეობის მიერ წარმოდგენილი საპროექტო წინადადებების რელევანტურობის შესაფასებლად და დასახვეწად, ამ წინადადებების ჩამონათვალის მოსამზადებლად, აგრეთვე, საჭიროებისას, თავად მერიის მიერ ცალკეული საპროექტო წინადადებების მოსამზადებლად.

საერთო კრებების მოწვევის და მოსახლეობასთან კონსულტაციების ჩატარების ორგანიზებას, მერის ბრძანებისა და სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის შესახებ სხვა ინფორმაციის მოსახლეობაში გავრცელებას უზრუნველყოფენ მერიის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახური - მისთვის ხელმისაწვდომი ელექტრონული და ბეჭდვითი საშუალებებით, აგრეთვე, მერის წარმომადგენლები შესაბამის დასახლებებში, საკრებულოს მაჟორიტარი წევრები - თავიანთ სარჩევნო ოლქებში და, არსებობის შემთხვევაში, საერთო კრების რჩეულები.

4. მოსახლეობის ინფორმირება

მუნიციპალიტეტის მერი, სამუშაო ჯგუფის წევრების მეშვეობით, უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ინფორმირებას. საინფორმაციო კამპანიის ფარგლებში მუნიციპალიტეტის მიერ გასავრცელებელი ინფორმაციის მინიმუმი ასეთია:

1. მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად უნდა გამოქვეყნდეს და სხვა საშუალებებით მოსახლეობაში უნდა გავრცელდეს ინფორმაცია დასახლებებში განსახორციელებელი პროექტებისათვის გამოყოფილი საორიენტაციო თანხის ოდენობის ფარგლებში მოქალაქეების მიერ საპროექტო წინადადებების (დანართი 2-ის ფორმით) მერიაში წარმოდგენის უფლებაზე შემდეგი მიმართულებებით:

- სასმელი წყლის სისტემები (მათ შორის ჭაბურღილები, წყალსადენები, ჭა და ა.შ. გაწმენდებით); წყაროების მოპირკეთება;
- სარწყავი სისტემები;
- სანიაღვრე არხები;
- ნაპირსამაგრი სამუშაოები;
- გზები;
- ხიდები, ცხაურები, ხიდბოგირები, გადასასვლელები;
- გარე განათება;
- სკოლების მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობა;
- სკოლამდელი დაწესებულებები და შესაბამისი ინვენტარი;
- ამბულატორიის შენობები;
- კულტურის ობიექტები;
- სპორტული ინფრასტრუქტურა, მოედნები და მოედნების ინვენტარი;
- სკვერები და სველი წერტილები შესაბამისი ინვენტარით;
- წისქვილების რეაბილიტაცია და შესაბამისი ინვენტარი;
- სასაფლაოს შემოღობვა;
- თავშეყრის ადგილები, მოსაცდელელები;
- მინი-ჰესები და შესაბამისი რეაბილიტაცია/აღდგენა.

2. მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად უნდა გამოქვეყნდეს და სხვა საშუალებებით¹ მოსახლეობაში უნდა გავრცელდეს დასახლების საერთო კრებების / კონსულტაციების ინიცირების თაობაზე მერის ბრძანებაში მოცემული ინფორმაცია². აქცენტი უნდა გაკეთდეს მოქალაქეების მიერ საპროექტო წინადადებების წარმოდგენის ფორმებსა და საშუალებებზე ასევე, დასახლებებში საერთო კრებების / კონსულტაციების ჩატარების დროისა და ადგილის შესახებ, გადაწყვეტილების მიღების პროცედურების განმარტების ჩათვლით. საიტიდან შესაძლებელი უნდა იყოს საპროექტო წინადადებების ფორმის (დანართი 2) word ფაილის ფორმატში ჩამოტვირთვა.

3. მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად უნდა გამოქვეყნდეს და სხვა საშუალებებით შესაბამის დასახლებებში უნდა გავრცელდეს ინფორმაცია საერთო კრებების სხდომებზე/კონსულტაციებზე მიერ განსახილველი საპროექტო წინადადებების შესახებ.

¹ „სხვა საშუალებებში“ იგულისხმება მუნიციპალიტეტის ფეისბუქ-გვერდით, ადგილობრივი ბეჭდური და ელექტრონული მედიით, დასახლებებში საჯარო შენობებსა და მოსახლეობის თავშეყრის ადგილებში განცხადებების გამოკვრით, სმს-სერვისით, მოსახლეობასთან შეხვედრებით და სხვა ხელმისაწვდომი საშუალებებით ინფორმაციის გავრცელება.

² იხ. 4.1. საერთო კრებების ინიცირება

4. მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად უნდა გამოქვეყნდეს დასახლებების საერთო კრებების სხდომების / კონსულტაციების ოქმები დანართებით, გასკანერებული სახით, მერიის მიერ შესაბამისი ოქმის მიღებიდან 10 დღის ვადაში.
5. მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად უნდა გამოქვეყნდეს და სხვა საშუალებებით შესაბამის დასახლებებში უნდა გავრცელდეს ინფორმაცია მერიის მიერ საკრებულოსთვის საკრებულოში წარსადგენად შემუშავებული პროექტების ნუსხისა და ცალკეული განსახორციელებელი პროექტების ადგილობრივი ბიუჯეტიდან თანადაფინანსების შესაძლებლობის შესახებ მოსაზრებები.
6. მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად უნდა გამოქვეყნდეს ინფორმაცია საკრებულოს მიერ სოფლის დახმარების პროგრამით განსახორციელებელი პროექტების ნუსხის დამტკიცების შესახებ.
7. მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად უნდა გამოქვეყნდეს ინფორმაცია სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში პროექტების განხორციელების მიზნით გამოცხადებული ტენდერებისა და მათი შედეგების შესახებ.
8. მუნიციპალიტეტმა უნდა გაავრცელოს ინფორმაცია სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში პროექტების განხორციელების მიმდინარეობის შესახებ, კერძოდ, რა ეტაპზეა პროექტის განხორციელება: მიმდინარეობს ტენდერისათვის დოკუმენტაციის მომზადება / გამოცხადდა ტენდერი / გამოვლინდა შემსრულებელი კომპანია / დაიწყო სამუშაოები, მათი დასრულების მოსალოდნელი ვადა / დასრულდა სამუშაოები. სასურველია, გავრცელებულ ინფორმაციას თან ერთვის ფოტო-ვიდეო მასალა.
9. მუნიციპალიტეტმა უნდა გაავრცელოს ინფორმაცია სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში პროექტების განხორციელების სამუშაოების დასრულების შესახებ.

საინფორმაციო კამპანიის დროს დასახლებებში გავრცელებული მასალები უნდა იყოს მომზადებული მოსახლეობისათვის გასაგებ ენაზე, მარტივად აღსაქმელი ლექსიკის გამოყენებით.

5. მოსახლეობისგან საპროექტო წინადადებების მიღება

საპროექტო წინადადებების მოქალაქეებისგან მიღებას ახდენენ მოსახლეობასთან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის თაობაზე საკონტაქტო მერიის უფლებამოსილი პირები, რომლებიც განსაზღვრული არიან მერიის შესაბამისი ბრძანებით.

წერილობითი სახით საპროექტო წინადადებების მოსახლეობისგან მიღება ხდება მერიის ბრძანებით განსაზღვრულ შესაბამის სამსახურში (მაგალითად, ინფრასტრუქტურის სამსახურში) და ადმინისტრაციულ ერთეულებში მერიის წარმომადგენლობებში.

ნებისმიერ პირს (მიუხედავად მისი რეგისტრაციის ადგილისა, მოქალაქეობისა და ა.შ.) შეუძლია გადმოიწეროს მუნიციპალიტეტის საიტიდან საპროექტო წინადადებების ფორმა (იხ. დანართი 2), ან მიიღოს ადგილზე მერიის წარმომადგენლისაგან და ის შევსებული სახით წარმოადგინონ მერიაში, ან საკუთარი იდეა/წინადადება ზეპირი სახით აუხსნან მერიის უფლებამოსილ პირებს (მ.შ. ადმინისტრაციულ ერთეულებში მერიის წარმომადგენლებს), რომლებიც დაეხმარებიან მათ ფორმის შევსებაში.

შესაძლებელია, მოქალაქემ საპროექტო წინადადების ფორმა ელექტრონულად გადააგზავნოს მერიაში, ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით.

აგრეთვე შესაძლებელია, მოქალაქე დაუკავშირდეს მერიის უფლებამოსილ პირს/სამსახურს კომუნიკაციის სხვა საშუალებებით (მაგ, ტელეფონით) და აუხსნას მას საკუთარი პროექტის იდეა. კომუნიკაციის შედეგად შეთანხმების შემთხვევაში უფლებამოსილი პირი თავად შეავსებს საპროექტო განაცხადს და პროექტის ავტორის გრაფაში მიუთითებს იდეის ავტორის მონაცემებს.

ადმინისტრაციულ ერთეულებში მერიის წარმომადგენლები მუდმივ კომუნიკაციაში უნდა იყვნენ მერიის ინფრასტრუქტურის სამსახურთან, რომელიც განიხილავს და, საჭიროების შემთხვევაში, კომენტარებით ავტორებს უკან უბრუნებს საპროექტო წინადადებებს, მათი სრულყოფის მიზნით.

მაგალითად, მოქალაქემ წარადგინა საბავშვო ბაღის შენობის რეაბილიტაციის საპროექტო წინადადება, რომლის სავარაუდო ღირებულებად მითითებულია დასახლების (ან დასახლებათა ჯგუფისათვის, რომელსაც აღნიშნული საბავშვო ბაღი ემსახურება) სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით გამოყოფილი საორიენტაციო თანხა. მერიის ინფრასტრუქტურის სამსახურში განხილვის შედეგად სავარაუდოდ, შენობის მთლიანი რეაბილიტაცია გაცილებით მეტ თანხას მოითხოვს. ამ მიზეზის მითითებით წინადადების ავტორს ეგზავნება კომენტარი ან მასთან სატელეფონო კომუნიკაციით მოხდება შეთანხმება, რომ მოხდეს ცვლილება საპროექტო წინადადებაში და „საბავშვო ბაღის შენობის რეაბილიტაციის“ ნაცვლად მიუთითოს „საბავშვო ბაღის შენობის ნაწილობრივი რეაბილიტაცია“.

მაგალითად, მოქალაქემ წარადგინა სოფლის კონკრეტულ ადგილას სკვერის მოწყობის საპროექტო წინადადება. მერიის სამსახურის მიერ საჯარო რეესტრის რუკაზე ტერიტორიის კუთვნილების გადამოწების შედეგად აღმოჩნდა, რომ ტერიტორია არ ეკუთვნის მუნიციპალიტეტს (კერძო ან სახელმწიფო საკუთრებაშია). ამ მიზეზის მითითებით წინადადების ავტორს ეცნობება, რომ შეარჩიოს სკვერის მოწყობისთვის სხვა ტერიტორია, რისთვისაც შეუძლია კონსულტაცია წინასწარ გაიაროს მერიის მუნიციპალიტეტის შესაბამის სამსახურში.

მერიის სამსახურში საპროექტო წინადადებების განხილვა, მათ ავტორ(ებ)თან კომუნიკაცია და, წინადადებების სრულყოფა შეიძლება გაგრძელდეს მოქალაქეებისგან საპროექტო წინადადებების მიღების ვადის გასვლის შემდეგ, მოსახლეობის მიერ განსახილველი საპროექტო წინადადებების საბოლოო ნუსხის შედგენამდე.

მერიის შესაბამისი სამსახური ადგენს განსახილველი საპროექტო წინადადებების ჩამონათვალს და უზრუნველყოფს ადმინისტრაციულ ერთეულებში მერის წარმომადგენლებსა და საკრებულოს მაჟორიტარ დეპუტატებს, აგრეთვე - მოსახლეობის ინფორმირების პროცესში ჩართულ სხვა პირებს, მოსახლეობის ინფორმირების მიზნით. მერის წარმომადგენლები, საკრებულოს მაჟორიტარი წევრები და საინფორმაციო კამპანიაში ჩართული სხვა პირები საერთო კრების სხდომის მოწვევის/კონსულტაციების ჩატარების თარიღისა და განსახილველი საპროექტო წინადადებების ჩამონათვალის შესახებ ინფორმაციას ავრცელებენ მოსახლეობაში, საჯარო შენობებში და მოქალაქეთა თავშეყრის ადგილებში თვალსაჩინო ადგილას განცხადებების გამოკვეთით.

განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს, რომ კრებაზე/კონსულტაციაზე მოსვლისას მოქალაქეებმა თან იქონიონ პირადობის მოწმობა ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტი.

მერია დასახლებების კრებების სხდომებსა და კონსულტაციებზე განსახილველი საპროექტო წინადადებების მთლიან ნუსხას აქვეყნებს პროაქტიულად მუნიციპალიტეტის ვებ-საიტზე.

თუ მოქალაქეებისგან დასახლების საერთო კრების სხდომაზე/ კონსულტაციაზე განსახილველად არც ერთი საპროექტო წინადადება არ შემოვიდა, მერიის შესაბამისი სამსახური, მოსახლეობის საჭიროებების წინასწარი შესწავლის საფუძველზე, დასახლების საერთო კრებისათვის თავად ამზადებს განსახილველ ერთ ან რამდენიმე საპროექტო წინადადებას. ასეთ შემთხვევაში საპროექტო წინადადების ავტორად (მე-5 გრაფაში) მიეთითება მუნიციპალიტეტის მერია.

6. საერთო კრების მიერ საპროექტო წინადადების შერჩევის პროცედურები

„საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების მიხედვით:

დასახლებაში, რომელშიც რეგისტრირებული ამომრჩევლების რაოდენობა შეადგენს არაუმეტეს 500 ამომრჩეველს, პროექტი შეირჩევა დასახლების საერთო კრებაზე, რომლის ჩატარებას უზრუნველყოფს შესაბამისი მუნიციპალიტეტის მერი;

საერთო კრების სხდომის დაწყებისთანავე კრების წევრები გადიან სხდომაზე დასწრების რეგისტრაციას. სარეგისტრაციო ბლანკის შევსებისას ისინი მიუთითებენ საკუთარ სახელს, გვარს, დაბადების თარიღს (დღე, თვე, წელი), საქართველოს მოქალაქის პირად ნომერს, რეგისტრაციის (ე.წ. „ჩაწერის“) ადგილს და აწერენ ხელს. საერთო კრებაზე დამსწრე საერთო კრების წევრთა რეგისტრაციის ორგანიზებას უზრუნველყოფს მერიის უფლებამოსილი მოხელე. ის წინასწარ ამზადებს და ამობეჭდავს სარეგისტრაციო ბლანკებს აღნიშნული გრაფებით. კრების წევრები თავად ავსებენ აღნიშნულ გრაფებს, საჭიროებისას მათ შევსებაში ეხმარება მერიის უფლებამოსილი მოხელე (ხემოწერის გრაფის შევსების გარდა).

კანონის მიხედვით, საერთო კრების საქმიანობას წარმართავს (სხდომას თავმჯდომარეობს) მერიის უფლებამოსილი მოხელე, გარდა იმ დასახლების საერთო კრებისა, სადაც არჩეულია საერთო კრების რჩეული. თუ საერთო კრების რჩეული ადგილზე იმყოფება, მაშინ ის წარმართავს სხდომას, ხოლო მერიის უფლებამოსილი მოხელე მას ეხმარება და შეიძლება შეასრულოს სხდომის მდივნის ფუნქცია.

კანონის მიხედვით, საერთო კრება უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება საერთო კრების წევრთა არანაკლებ 20%-სა. მერიის უფლებამოსილი მოხელე/რჩეული სარეგისტრაციო ფორმების მიხედვით ითვლის დამსწრეთა რაოდენობას და თუ ამ რაოდენობამ დასახლებაში რეგისტრირებულ მოქალაქეთა რაოდენობის 20%-ს გადააჭარბა, უკვე შესაძლებელია საერთო კრების სხდომის გახსნილად გამოცხადება, მომსვლელთა ნაკადის შეწყვეტისა და მათი რეგისტრაციის დასრულებისთანავე, ოღონდ არაუადრეს მერის შესაბამისი ბრძანებით განსაზღვრული სხდომის დაწყების დროისა.

საერთო კრება მუშაობს წინასწარ განსაზღვრული დღის წესრიგით და მასში ცვლილებების შეტანა დაუშვებელია. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის მიზნებისთვის საერთო კრების დღის წესრიგში, მერის ბრძანების შესაბამისად, ხდება ერთი საკითხის შეტანა: *სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებელი პროექტის შერჩევა*. სხდომის თავმჯდომარე დამსწრეებს აცნობს დღის წესრიგის მიხედვით განსახილველი პროექტების ჩამონათვალს.

კრების წევრთა ინფორმირება განსახილველი საპროექტო წინადადებების თაობაზე ხდება როგორც სხდომის გამართვის წინა პერიოდში, ასევე უშუალოდ კრების სხდომაზე: საპროექტო წინადადებების ყველა ავტორს ან მის მიერ უფლებამოსილ პირს ეძლევა 10 წუთი თავისი ინიციატივის კრების მონაწილეთათვის გაცნობისათვის, რის შემდეგაც აზრის გამოთქმა შეუძლია სხდომაზე ნებისმიერ დამსწრეს, რისთვისაც თითოეულს ეძლევა 2 წუთი.

თუ მსჯელობისას გამოიკვეთა მოსაზრება, რომ შესაძლებელია ჩამონათვალში არსებული ორი ან მეტი საპროექტო წინადადების ერთ წინადადებად ტრანსფორმირება, ან გაჩნდა ახალი საპროექტო წინადადების იდეა, შესაძლებელია კრების სხდომის მსვლელობისას ადგილზე შევსებულ იქნეს ახალი საპროექტო წინადადების ფორმა და შევიდეს ცვლილებები საპროექტო წინადადებების ჩამონათვალში. ჩამონათვალში ცვლილების შეტანის საკითხს სხდომის თავმჯდომარე აყენებს კენჭისყრაზე და მას ხელის აწევით მხარი უნდა დაუჭიროს სხდომაზე დამსწრეთა უმრავლესობამ³.

როდესაც დასრულდება ყველა საპროექტო წინადადების განხილვა, ხდება ღია კენჭისყრის ჩატარება, სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებელი პროექტის შერჩევის მიზნით. კენჭისყრაში მონაწილეობას იღებენ სხდომაზე დამსწრე დასახლების საერთო კრების წევრები.

კანონის მიხედვით, დასახლების საერთო კრების წევრებად ითვლება დასახლებაში რეგისტრირებული ყველა ამომრჩეველი.

საერთო კრების სხდომაზე დამსწრე წევრებს სხდომის თავმჯდომარე განუმარტავს, რომ ყველა საპროექტო წინადადებას კენჭი ეყრება ცალ-ცალკე, ჩამონათვალში მოცემული რიგითობის მიხედვით, ხოლო საერთო კრების წევრებს უფლება აქვთ, ხელის აწევით გამოხატონ თავისი მხარდაჭერა ერთი ან რამდენიმე საპროექტო წინადადების მიმართ.⁴ მერიის უფლებამოსილი მოხელე ითვლის და ინიშნავს თითოეული საპროექტო წინადადების მიერ მიღებული ხმების რაოდენობას.

კენჭისყრის დამთავრების შემდეგ სხდომის თავმჯდომარე აცხადებს საერთო კრების გადაწყვეტილებას, რომ *სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებლად შერჩეულ იქნა საპროექტო წინადადება, რომელმაც კენჭისყრისის დროს ყველაზე მეტი ხმა მიიღო, ხოლო სხვა საპროექტო წინადადებები განხორციელდება იმ შემთხვევაში, თუ შემდგომში პირველ ადგილზე გასული წინადადების განხორციელების ხელისშემშლელი გარემოებები აღმოჩნდა.*

„საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების მიხედვით, თუ კენჭისყრის დროს ორმა ან მეტმა საპროექტო წინადადებას მიიღო სხვებზე მეტი და თანაბარი რაოდენობის ხმა, გადაწყვეტილებას მიიღებს მუნიციპალიტეტის მერი, რომელიც დასახლების საჭიროებებიდან გამომდინარე, სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებლად შეარჩევს კენჭისყრით გამოვლენილი საუკეთესო და ერთნაირი შედეგის მქონე საპროექტო წინადადებას/წინადადებებს.

³ განსახილველი საპროექტო წინადადებების ჩამონათვალში ცვლილებების შეტანა არ ითვლება სხდომის დღის წესრიგის ცვლილებად.

⁴ სარეიტინგო კენჭისყრის ფორმით გადაწყვეტილების მიღება აუცილებელია იმის გამო, რომ გამოირიცხოს კენჭისყრისას პირველად დასახლებული საპროექტო წინადადებისათვის ხმის მიცემაში უპირატესობა, რაც დამახასიათებელია პირდაპირი დემოკრატიის ამ ფორმისათვის.

7. კონსულტაციის მეშვეობით საპროექტო წინადადების შერჩევის პროცედურები

„საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების მიხედვით:

- დასახლებაში, რომელშიც რეგისტრირებული ამომრჩევლების რაოდენობა შეადგენს 501-დან 1000 ამომრჩეველს პროექტი შეირჩევა ამომრჩევლებთან კონსულტაციების გზით, რომელშიც მონაწილეობა უნდა მიიღოს არანაკლებ 100-მა ამომრჩეველმა;
- დასახლებაში, რომელშიც რეგისტრირებული ამომრჩევლების რაოდენობა აღემატება 1000 ამომრჩეველს, პროექტი შეირჩევა ამომრჩევლებთან კონსულტაციების გზით, რომელშიც მონაწილეობა უნდა მიიღოს არანაკლებ 200-მა ამომრჩეველმა.

კონსულტაციის ჩატარებას და პროექტის შერჩევის პროცედურებს უძღვება მერიის უფლებამოსილი მოხელე.

ისეთ დასახლებებში, სადაც არსებობს კონსულტაციაზე დამსწრეთა საპროგნოზო რაოდენობის ერთ შენობაში/სივრცეში შეკრების ჩატარების შესაძლებლობა, კონსულტაცია გაიმართება ამ სახელმძღვანელოს მე-6 თავში აღწერილი პროცედურების ანალოგიურად და საპროექტო წინადადებების შერჩევა მოხდება ღია კენჭისყრით, კონსულტაციის დამსწრე ამომრჩევლების მიერ.

ისეთ დასახლებებში, სადაც არ არსებობს კონსულტაციაზე დამსწრეთა საპროგნოზო რაოდენობის ერთ შენობაში/სივრცეში შეკრების ჩატარების შესაძლებლობა, მიზანშეწონილია საპროექტო წინადადებების შერჩევის გადაწყვეტილების მიღება ფარული კენჭისყრით.

ასეთ შემთხვევაში, დასახლებაში მცხოვრებ ამომრჩევლებთან კონსულტაციის მიზნით ხდება მოსახლეობის წინასწარი ინფორმირება შესარჩევი პროექტებისა და გადაწყვეტილების მიღების მიზნით გასამართი კენჭისყრის ადგილისა და დროის შუალედის თაობაზე. მოსახლეობის ინფორმირებას ახდენენ როგორც მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები, ასევე, თავად საპროექტო წინადადებების ავტორები და მათი იდეის მხარდამჭერები, რომლებიც ავრცელებენ ინფორმაციას მათ მიერ შემუშავებული საპროექტო წინადადებების შესახებ სხვადასხვა ფორმით, როგორცაა წინასწარი შეხვედრები მოქალაქეებთან, საპროექტო წინადადების შინაარსის შესახებ მოსახლეობაში ინფორმაციის გავრცელება სოციალური ქსელებით, ადგილობრივი მედიით, ბეჭდური მასალის დარიგებით და თვალსაჩინო ადგილებზე გამოკვრით და მისთ.

დასახლების მცხოვრებთა ინფორმირება განსახილველი საპროექტო წინადადებების თაობაზე ხდება ასევე უშუალოდ კენჭისყრის წინ: *ამომრჩევლებს ეძლევათ წინადადება, გადაწყვეტილების მიღებამდე გაეცნონ წარმოდგენილ საპროექტო წინადადებებს ვიზუალურად, რისთვისაც შენობაში სპეციალურად გამოყოფილ თვალსაჩინო ადგილას გამოკრული უნდა იყოს ამომრჩევი საპროექტო წინადადებების შინაარსი, გაესაუბრონ საპროექტო წინადადებების ავტორებს.*

კენჭისყრის დღემდე საპროექტო წინადადების ავტორებს მერიის უფლებამოსილი მოხელე ტელეფონით უკავშირდება და სთავაზობს, რომ თავად ავტორი ან მისი ერთი წარმომადგენელი ან

მხარდაჭერი დაესწროს კონსულტაციის მიზნით ჩასატარებელ კენჭისყრის პროცედურებს, მათი დაწყებიდან ხმების დათვლის პროცედურის ჩათვლით.

კონსულტაციის მიზნით კენჭისყრის ჩასატარებლად შენობა იხსნება მერის ბრძანებაში მითითებულ დროს, მერიის უფლებამოსილი მოხელე კონსულტაციაზე მოსული პირველი ამომრჩევლ(ებ)ის თანდასწრებით ლუქავს გამჭვირვალე ყუთს წებოვანი ქაღალდის ლენტით ან სხვაგვარად ისე, რომ გამორიცხული იყოს მისი გახსნა ლენტის დაუზიანებლად.

დასახლებაში რეგისტრირებული ამომრჩევლები მოდიან კენჭისყრის შენობაში მათთვის სასურველ დროს, კენჭისყრისთვის წინასწარ გაცხადებული დროის პერიოდში, გადიან რეგისტრაციას, რისთვისაც სარეგისტრაციო ბლანკის შევსებისას მიუთითებენ საკუთარ სახელს, გვარს, დაბადების თარიღს (დღე, თვე, წელი), საქართველოს მოქალაქის პირადი ნომერს, რეგისტრაციის ადგილს და აწერენ ხელს. სარეგისტრაციო ბლანკებს აღნიშნული გრაფებით წინასწარ ამზადებს და ამობეჭდავს მერიის უფლებამოსილი მოხელე. კონსულტაციის მონაწილეები თავად ავსებენ აღნიშნულ გრაფებს, საჭიროებისას მათ შევსებაში ეხმარება მერიის უფლებამოსილი მოხელე (ხემოწერის გარდა).

რეგისტრაციის შემდეგ მოქალაქეს ეძლევა A4 ფორმატის ქაღალდზე ამობეჭდილი საპროექტო წინადადებების ჩამონათვალი, რომელიც მას შეაქვს ფარული კენჭისყრისთვის გამოყოფილ ადგილას/კაბინაში. ამომრჩეველი *საპროექტო წინადადებების ნომრის შემოხაზვით (ან სხვა ფორმით) აფიქსირებს თავის მხარდაჭერას ჩამონათვალში არსებული ერთი ან რამდენიმე საპროექტო წინადადებისადმი.* ამის შემდეგ ის კეცავს ფურცელს ისე, რომ საპროექტო წინადადებების ჩამონათვალი შიგნით მოექცეს.

მნიშვნელოვანია, რომ ფარული კენჭისყრისთვის გამოყოფილ ადგილას/კაბინაში უზუნველყოფილი იყოს ხმის მიცემის პროცესის ფარულობა და იქ არ იმოფებოდეს ერთზე მეტი მოქალაქე, ხოლო შშმ პირისათვის დახმარების საჭიროებისას მას ეხმარება მერიის უფლებამოსილი მოხელე.

ფარული კენჭისყრისთვის გამოყოფილ ადგილიდან/კაბინიდან გამოსვლის შემდეგ მოქალაქე მიდის გამჭვირვალე ყუთთან და მასში საპროექტო წინადადებების ჩამონათვლიანი ფურცლის ჩაგდებაზე უწვდის დაკეცილ ფურცელს მერიის უფლებამოსილ მოხელეს, რომელიც გარედან ასვამს ფურცელზე საამისოდ განკუთვნილ ბეჭედს ან შტამპს ისე, რომ მოქალაქეს არ სთხოვს ფურცლის გაშლას ან სხვაგვარად არ ეცნობა მის გადაწყვეტილებას.

ყუთიდან ფურცლების ამოღების შემდეგ ბათილად ჩაითვლება ის ფურცლები, რომლებსაც უკანა მხრიდან არ ექნებათ დასმული აღნიშნული ბეჭედი/შტამპი.

მერიის უფლებამოსილმა მოხელემ საპროექტო წინადადებების ჩამონათვლიანი ფურცლის დასამოწმებლად შეიძლება გამოიყენოს ადმინისტრაციულ ერთეულში მერის წარმომადგენლის ბეჭედი ან ნებისმიერი სხვა ბეჭედი/შტამპი, რომელსაც მიიჩნევს მიზანშეწონილად. ბეჭდის/შტამპის არარსებობის ან მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში მის ნაცვლად მერიის უფლებამოსილი მოხელე იყენებს საკუთარ ხელმოწერას.

კენჭისყრის პროცედურის დროის გასვლის შემდეგ მერიის უფლებამოსილი მოხელე დათვლის სარეგისტრაციო ბლანკებში დარეგისტრირებულ ამომრჩეველთა რაოდენობას და აღნიშნავს კონსულტაციის ოქმში.

ამის შემდეგ მერიის უფლებამოსილმა მოხელემ ხსნის გამჭვირვალე ყუთს, გადმოყრის მაგიდაზე მასში არსებულ ფურცლებს, სათითაოდ შეამოწმებს მათ უკანა მხარეს ბეჭდის/ხელმოწერის არსებობას და თუ მასზე ბეჭედი/ხელმოწერა არ აღმოჩნდა, ასეთ ფურცელს ბათილად მიიჩნევს, ცალკე გადადებს და არ გაითვალისწინებს შედეგების შეჯამებისას. შემდეგ დათვლის თითოეული საპროექტო წინადადების მიერ მიღებულ ხმათა რაოდენობას, შეიტანს მონაცემებს კონსულტაციის ოქმში და დამსწრეებს გამოუცხადებს კენჭისყრის შედეგებს.

კენჭისყრის პროცედურა ტარდება ღიად, შენობაში მყოფ ნებისმიერ პირს აქვს უფლება თავისუფლად დააკვირდეს მერიის უფლებამოსილი მოხელის მიერ თვლის და ოქმის შევსების პროცესს ისე, რომ მას არ შეუშალოს ხელი.

„საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების მიხედვით, თუ კენჭისყრის დროს ორმა ან მეტმა საპროექტო წინადადებამ მიიღო სხვებზე მეტი და თანაბარი რაოდენობის ხმა, გადაწყვეტილებას მიიღებს მუნიციპალიტეტის მერი, რომელიც დასახლების საჭიროებებიდან გამომდინარე, სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებლად შეარჩევს კენჭისყრით გამოვლენილი საუკეთესო და ერთნაირი შედეგის მქონე საპროექტო წინადადებას/წინადადებებს.

8. საერთო კრების სხდომის / კონსულტაციის გამართვის დოკუმენტირება

საერთო კრების სხდომის / კონსულტაციის ჩატარება და მიღებული გადაწყვეტილებები ფორმდება ოქმით. ოქმში მითითებული უნდა იყოს საერთო კრების / კონსულტაციის გამართვის თარიღი და ადგილი, სხდომაზე დამსწრე საერთო კრების წევრთა / კონსულტაციის მონაწილეთა რაოდენობა, განხილული საკითხი, კენჭისყრის შედეგები და მიღებული გადაწყვეტილება. (ნიმუში იხ. დანართი N3), ოქმს თან ერთვის სხდომაზე/კონსულტაციაზე დამსწრეთა რეგისტრაციის შევსებული ბლანკები.

ოქმის შედგენას უზრუნველყოფს და მას ხელმოწერით ადასტურებს მერიის უფლებამოსილი მოხელე. საერთო კრების რჩეულის არსებობის შემთხვევაში ოქმს ხელს აგრეთვე აწერს საერთო კრების რჩეულიც (ადგილზე ყოფნის შემთხვევაში).

კონსულტაციის დროს საპროექტო წინადადებების ფარული კენჭისყრით შერჩევის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას, მერიის უფლებამოსილი მოხელის გარდა საერთო კრების ოქმს ხელს დამატებით აწერენ ის პირები, რომლებიც აკვირდებოდნენ კენჭისყრის პროცედურებს. ასეთები შეიძლება იყვნენ დამკვირვებლები: პროექტების ავტორები ან მათი წარმომადგენლები/მხარდამჭერები, არასამთავრობო ორგანიზაციების, მედიის წარმომადგენლები და დაინტერესებული მოქალაქეები, რომლებიც სურვილს გამოთქვამენ, დააკვირდნენ კენჭისყრის პროცედურებს, მათი გამართვის რომელიმე ეტაპზე და ამას დაადასტურებენ საერთო კრების სხდომის ოქმზე ხელმოწერით, მისი შედგენის შემდეგ.

ოქმის ხელმოწერის შემდეგ ადგილზე მყოფ ყველა მსურველს ეძლევა მისი ფოტოგადაღების შესაძლებლობა და (ტექნიკური შესაძლებლობის შემთხვევაში) ოქმის ქსეროასლი გამოეკვრება თვალსაჩინო ადგილას.

საერთო კრების / კონსულტაციის ოქმის (დანართებთან ერთად) მერიაში წარდგენას უზრუნველყოფს მერიის უფლებამოსილი მოხელე საერთო კრების გამართვიდან 3 დღის ვადაში. გასკანერებული სახით ოქმი (დანართებით) ქვეყნდება მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდით პროაქტიულად, მერიის მიერ შესაბამისი ოქმის მიღებიდან 10 დღის ვადაში. ოქმები (დანართებით) ინახება მუნიციპალიტეტის მერიაში.

9. ერთობლივი საპროექტო წინადადებების შერჩევის პროცედურის თავისებურებები

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით რამდენიმე დასახლებისათვის გამოყოფილი ფინანსების კონსოლიდირება (გაერთიანება) ერთი პროექტის განსახორციელებლად შესაძლებელია იმ შემთხვევაში, თუ ყველა ამ დასახლების საერთო კრებამ / კონსულტაციაში მონაწილე მოსახლეობამ დაუჭირა მხარი ასეთი ერთობლივი საპროექტო წინადადების განხორციელებას.

საპროექტო წინადადება, რომელიც მიმართულია რამდენიმე დასახლებისათვის საერთო პრობლემური საკითხის გადაწყვეტაზე, ხოლო მისი სავარაუდო ღირებულება აღემატება თითოეული ამ დასახლებისათვის სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით გამოყოფილი საორიენტაციო თანხების ოდენობა (მაგრამ არ აღემატება მათ ჯამურ ოდენობას), განიხილება როგორც **ერთობლივი საპროექტო წინადადება** და შეიტანება ყველა ამ დასახლების საერთო კრების მიერ/ კონსულტაციაზე განსახილველ პროექტთა ჩამონათვალში.

ერთობლივი საპროექტო წინადადების განაცხადის ფორმის პირველ გრაფაში უნდა მიეთითოს ყველა იმ დასახლების სახელწოდება, რომელთა საერთო კრებებზე / კონსულტაციებზე უნდა მოხდეს აღნიშნული საპროექტო წინადადების განხილვა.

მაგალითად, ერთმანეთის სიახლოვეს მდებარე A, B და C დასახლებების მოსახლეობას ემსახურება A დასახლებაში მდებარე საბავშვო ბაღი. ის საჭიროებს რეაბილიტაციას, რომლის სავარაუდო ღირებულებაც 20000 ლარია. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით A დასახლებისათვის პროექტის საორიენტაციო თანხაა 10000 ლარი, B დასახლებისათვის - 6000 ლარი და C დასახლებისათვის - 5000 ლარი, რაც ჯამში 21000 ლარს შეადგენს. ერთობლივი საპროექტო წინადადება “A დასახლებაში მდებარე საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია“ შეიტანება სამივე სოფლის საპროექტო წინადადებების ჩამონათვალში. ასეთი პროექტის განხორციელება მოხდება, თუ სამივე დასახლების მოსახლეობამ მიიღო გადაწყვეტილება მისი განხორციელების შესახებ.

თუ ერთობლივი საპროექტო წინადადების განხილვისას რომელიმე ერთი დასახლების მოსახლეობამ მას მხარი არ დაუჭირა, ასეთი პროექტი ვერ განხორციელდება, ხოლო იმ დასახლებებში, სადაც ის იქნა მხარდაჭერილი, მის ნაცვლად განხორციელდება ხმების რაოდენობით მეორე ადგილზე გასული პროექტები. ამგვარ გადაწყვეტილების საშუალებას იძლევა საერთო კრების გადაწყვეტილების შემდეგი ფორმულირება: „... სხვა საპროექტო წინადადებები განხორციელდება იმ შემთხვევაში, თუ შემდგომში პირველ ადგილზე გასული წინადადების განხორციელების ხელისშემშლელი გარემოებები აღმოჩნდა“; ანუ ერთობლივი პროექტის განხორციელების თაობაზე რომელიმე სხვა საერთო კრებაზე მიღებული უარყოფითი გადაწყვეტილება განიხილება ამ დასახლებაში პირველ ადგილზე გასული პროექტის „ხელისშემშლელ გარემოებად“.

ზემოთ მოყვანილ მაგალითში თუ პროექტს “A დასახლებაში მდებარე საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია“ მხარი დაუჭირა A და B დასახლებების საერთო კრებებმა, ხოლო C დასახლების საერთო კრებამ არ დაუჭირა მხარი, მაშინ C დასახლებაში განხორციელდება კენჭისყრის შედეგებით 1-ლ ადგილზე გასული პროექტი, ხოლო A და B დასახლებებში განხორციელდება კენჭისყრის შედეგებით მე-2 ადგილებზე გასული პროექტები.

ერთობლივი პროექტის განხორციელება შესაძლებელია იმ შემთხვევაში, თუ ერთობლივი პროექტის, ან მისი ნაწილის განსახორციელებლად საკმარისი იქნება იმ დასახლებებისთვის ჯამურად გამოყოფილი საორიენტაციო თანხა, რომლებმაც მხარი დაუჭირეს ერთობლივი საპროექტო წინადადების განხორციელებას, ან მუნიციპალიტეტმა საამისოდ გამოყო საჭირო თანხა თანადაფინანსების სახით.

ერთობლივი საპროექტო წინადადებების მოდიფიკაციაზე ან/და თანადაფინანსების გამოყოფაზე წინადადებით მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიმართავს მუნიციპალიტეტის მერი. მუნიციპალიტეტის ამგვარი გადაწყვეტილება უნდა ეცნობოს როგორც პროექტის ავტორ(ებ)ს, ასევე იმ დასახლებების მოსახლეობას, რომლებსაც ეხება პროექტი და პროაქტიულად გამოქვეყნდეს მუნიციპალიტეტის საიტზე.

ზემოაღნიშნულ მაგალითში, შესაძლებელია, მოხდეს საპროექტო წინადადების მოდიფიკაცია და განხორციელდეს საბავშვო ბაღის ნაწილობრივი რეაბილიტაცია A და B დასახლებების საორიენტაციო $10\ 000 + 6\ 000 = 16\ 000$ ლარით, ან მუნიციპალიტეტმა დამატებით გამოყოს თანადაფინანსება 4000 ლარის ოდენობით და განახორციელოს 20000 ლარის ღირებულების პროექტი, რომელსაც მხარი დაუჭირეს A და B დასახლებების საერთო კრებებმა.

10. პროექტების დამტკიცება საკრებულოს მიერ

საერთო კრებების მიერ საპროექტო წინადადებების შერჩევის პროცესის დასრულების შემდეგ მუნიციპალიტეტის მერია ადგენს დასახლებების მიხედვით სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასაფინანსებელი პროექტების ნუსხის პროექტს, თითოეულის სავარაუდო ღირებულების მითითებით.

თუ ცალკეული პროექტების სავარაუდო ღირებულება, საპროექტო წინადადების უფრო დეტალურად განხილვისა და შეფასების შემდეგ, მეტი აღმოჩნდა დასახლებისთვის (ერთობლივი პროექტების შემთხვევაში - დასახლებათა ჯგუფისთვის) სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით გამოყოფილი თანხის ოდენობაზე, (აგრეთვე, სახელმძღვანელოს მე-9 თავში განხილული ერთობლივი პროექტების შემთხვევებში), მუნიციპალიტეტის მერია განიხილავს მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან ასეთი პროექტების თანადაფინანსების შესაძლებლობას, ასევე, საერთაშორისო ან/და დონორი ორგანიზაციების მიერ ან საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართული სხვა სახსრებით. თუ ასეთი საშუალება ვერ გამოინახა, დასაფინანსებელი პროექტების ნუსხაში ასეთი პროექტის ნაცვლად შესაძლებელია იმ საპროექტო წინადადების გათვალისწინება, რომელსაც დასახლების საერთო კრების გადაწყვეტილებით სხვებზე მეტი მხარდამჭერი ჰყავს (მომდევნო კენჭისყის შედეგებით). ყველა ასეთი შემთხვევის განხილვის შედეგების შესახებ ინფორმაცია ქვეყნდება საჯაროდ და ეცნობება როგორც საპროექტო წინადადებების ავტორებს, ასევე, მოსახლეობას.

მუნიციპალიტეტის მერი საკრებულოს დასამტკიცებლად წარუდგენს სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასაფინანსებელი პროექტების დამტკიცების შესახებ განკარგულების პროექტს (პროექტების თანდართული ნუსხით, მათი სავარაუდო ღირებულების მითითებით) და მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ცვლილების შესახებ დადგენილების პროექტს, რომლითაც უნდა აისახოს სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით მუნიციპალიტეტისათვის გამოყოფილი ფინანსები.

მუნიციპალიტეტის საკრებულო განიხილავს და განკარგულებით ამტკიცებს სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასაფინანსებელი პროექტების ნუსხას და მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ცვლილებების დადგენილებას, რისთვისაც ხდება საკრებულოს რიგგარეშე სხდომის მოწვევა, თუ მათი განხილვა არ ესწრება საკრებულოს მორიგ სხდომაზე, სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის კალენდრით (იხ. მე- 12 თავი) მითითებულ ვადებში.

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასაფინანსებელი პროექტების ნუსხა და საკრებულოს განკარგულება ამ ნუსხის დამტკიცების თაობაზე წარედგინება საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს და ქვეყნდება საჯაროდ.

საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით მუნიციპალიტეტისათვის სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით გამოყოფილი თანხის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ 1 აპრილამდე სრულად გაუნაწილებლობის შემთხვევაში, დარჩენილი თანხა დაუბრუნდება საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდს. ფონდში აგრეთვე დაბრუნდება სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტებისათვის გამოყოფილი თანხებიდან დარჩენილი ეკონომიები (მუნიციპალიტეტის მიერ შესაბამისი შესყიდვების განხორციელების შემდეგ).

11. შესყიდვები

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში განსახორციელებელი სამუშაოებისა და ამ სამუშაოებისათვის საჭირო საპროექტო-სახარჯთაღრიხვო დოკუმენტაციის მომზადების მომსახურებების შესყიდვა შესაძლებელი იქნება გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით, ანუ ერთ პირთან მოლაპარაკების გზით. (სამართლებრივი საფუძველი - „სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიების შეზღუდულ ვადებში განხორციელება“). შესრულებული სამუშაოს ღირებულება განისაზღვრება შესაბამისი სამუშაოების ხარჯთაღრიცხვით გათვალისწინებული ერთეული ფასის მიხედვით.

12. მონიტორინგი

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით პროექტების შერჩევის პროცესის მონიტორინგს ახორციელებს საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო, მუნიციპალიტეტებიდან ინფორმაციის გამოთხოვისა და დასახლების საერთო კრებებზე/კონსულტაციებზე ჩატარებული ვიზიტების მეშვეობით.

სამინისტროს გარდა, მონიტორინგის პროცესში ჩართული იქნებიან სახელწიფო რწმუნებული-გუბერნატორების აპარატები, ცენტრალური და ადგილობრივი მედია და არასამთავრობო ორგანიზაციები.

მუნიციპალიტეტი ვადებულია, პროცესი წარმართოს ღიად და საჯაროდ, დაუყოვნებლივ ან გონივრულ ვადებში გასცეს სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით პროექტების შერჩევის პროცესთან დაკავშირებული ნებისმიერი ინფორმაცია (ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით განსაზღვრული პირადი და კომერციული საიდუმლოების გარდა).

მუნიციპალიტეტმა უნდა წახალისოს მოქალაქეები, ადგილობრივი მედია და არასამთავრობო სექტორი, დააკვირდნენ და გააშუქონ სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით პროექტების შერჩევის პროცესის ყველა ეტაპი, განსაკუთრებით - დასახლებებში საერთო კრებების / კონსულტაციების ჩატარება, მ.შ. მოქალაქეების მიერ კრებების / კონსულტაციების ვიდეოგადაღებისა და სოციალურ ქსელებში ლაივ-სტრიმით პირდაპირი ჩართვების სახით, რაც გაზრდის პროცესის გამჭვირვალობას და მოსახლეობის ნდობას ადგილობრივი ხელისუფლებს მიმართ.

13. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის განხორციელების კალენდარი

დანართი 1

_____ მუნიციპალიტეტის მერის

ბრძანება № _____

_____ მუნიციპალიტეტის დასახლებებში საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის მიზნით დასახლების საერთო კრებების და ამომრჩევლებთან კონსულტაციების ინიცირების შესახებ

ქ. _____ „____“ _____ 201_ წელი

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ 54-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ე.ე“ და „ე.ი“ ქვეპუნქტების, 85³ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „თ“ ქვეპუნქტების, 85⁴ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის, მე-13 და მე-15 პუნქტების და საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 28 დეკემბრის №654 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტების შერჩევის პროცედურების და კრიტერიუმების პირველი მუხლის მე-6 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-7 პუნქტის საფუძველზე

ვბრძანებ:

1. საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტის შერჩევის მიზნით დასახლებებში, რომლებშიც რეგისტრირებული ამომრჩევლების რაოდენობა შეადგენს არაუმეტეს 500 ამომრჩეველს, მოწვეულ იქნას დასახლებების საერთო კრებები, ხოლო დასახლებებში, რომლებშიც რეგისტრირებული ამომრჩევლების რაოდენობა შეადგენს 500-ზე მეტ ამომრჩეველს, გაიმართოს ამომრჩევლებთან კონსულტაციები №1 დანართით განსაზღვრულ თარიღებში.

2. მერიის ინფრასტრუქტურის სამსახურს და მერის წარმომადგენლებს ადმინისტრაციულ ერთეულებში დაევალოთ მოქალაქეებისგან საპროექტო წინადადებების მიღება და მათი კონსულტირება საპროექტო წინადადებების შემუშავების პროცესში.

3. თითოეული დასახლებაში განსახორციელებელი პროექტისთვის ზღვრული საორიენტაციო თანხის ოდენობა განისაზღვროს №1 დანართის მიხედვით.

4. მოქალაქეებისგან საპროექტო წინადადებების მიღება განხორციელდეს მერიის ინფრასტრუქტურის სამსახურსა და ადმინისტრაციულ ერთეულებში მერიის წარმომადგენლობებში ყოველდღე, 09-დან 18 საათამდე, 2019 წლის 14 იანვრის ჩათვლით.

5. დასახლებების საერთო კრებების სხდომების და ამომრჩევლებთან კონსულტაციების დღის წესრიგი განისაზღვროს ერთი საკითხით: დასახლებაში განსახორციელებელი საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტ(ებ)ის შერჩევა.

6. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის საკითხებზე მოსახლეობასთან ურთიერთობაზე და საპროექტო წინადადებების მიღებაზე უფლებამოსილი პირებად განისაზღვრონ:

- _____, მობილურის N _____, ელ.ფოსტა: _____
- _____, მობილურის N _____, ელ.ფოსტა: _____
- _____, მობილურის N _____, ელ.ფოსტა: _____
- _____, მობილურის N _____, ელ.ფოსტა: _____

_____ მუნიციპალიტეტის მერის 201_ წლის ___ N ___ _____-ის ბრძანების დანართი №1

N	დასახლების სახელწოდება	საერთო კრების სხდომის ან კონსულტაციის განმართვის თარიღი და დრო	გადაწყვეტილების მიღების ფორმა	პროექტის საორიენტაციო ზღვრული ღირებულება, ლარი
			<i>საერთო კრების სხდომა</i>	
			<i>კონსულტაცია</i>	

დანართი 2

საპროექტო წინადადებების ფორმა

1. დასახლებ(ებ)ის სახელწოდება, სადაც უნდა მოხდეს საპროექტო წინადადების განხილვა			
2. საპროექტო წინადადების სათაური			
3. საჭიროება/პრობლემა, რომლის გადაჭრას ითვალისწინებს საპროექტო წინადადება			
4. საპროექტო წინადადების მოკლე შინაარსი			
5. პროექტის ავტორ(ებ)ის სახელი და გვარი	პირადი ნომერი	ტელეფონი	ელფოსტის მისამართი

დანართი 3

_____ მუნიციპალიტეტი
 _____-ს საერთო კრების სხდომის / მოსახლეობასთან კონსულტაციის
 (დასახლების სახელწოდება)

ოქმი
 „_____“ _____ 2019 წელი
 _____
 (დასახლების სახელწოდება)

ესწრებოდნენ: დასახლებაში რეგისტრირებული _____ ამომრჩევლიდან _____ ამომრჩეველი.

დღის წესრიგი:

1. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებელი პროექტის შერჩევა.

სხდომის თავმჯდომარე: _____
 (სახელი და გვარი)

1. **მოისმინეს:** სხდომის თავმჯდომარემ დამსწრეებს გააცნო სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებლად შემოსული საპროექტო წინადადებები. დისკუსიის შემდეგ სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით დასახლებაში განსახორციელებლად საპროექტო წინადადებების შერჩევის მიზნით გაიმართა _____ კენჭისყრა.
 (ღია თუ ფარული - ჩაიწეროს)

კენჭისყრის შედეგები:

N	საპროექტო წინადადების სახელწოდება	მიღებული ხმების რაოდენობა

დაადგინეს: საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში დასახლებაში განსახორციელებლად შერჩეულ იქნა № _____ საპროექტო წინადადებ(ებ)ა, ხოლო სხვა საპროექტო წინადადებები განხორციელდეს იმ შემთხვევაში, თუ შემდგომში აღნიშნული წინადადების განხორციელების ხელისშემშლელი გარემოებები აღმოჩნდა.

სხდომის თავმჯდომარე: _____
 (ხელმოწერა)

დამკვირვებლები:

_____ (სახელი,	_____ გვარი,	_____ პირადი ნომერი,	_____ ხელმოწერა)
_____ (სახელი,	_____ გვარი,	_____ პირადი ნომერი,	_____ ხელმოწერა)
_____ (სახელი,	_____ გვარი,	_____ პირადი ნომერი,	_____ ხელმოწერა)
_____ (სახელი,	_____ გვარი,	_____ პირადი ნომერი,	_____ ხელმოწერა)